

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 1. Vtrum Christus sit Caput Ecclesiae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

ARTICVLVS XIII.

Quomodo gratia Christi Habitua-
lis se habeat ad vnionem?

38 **R**espondetur; Vnio hypostatica fuit naturâ prior, quàm gratia habitualis, tamquam eius quodammodo causa. Probatur tribus rationibus, quas vide apud D. Thomam.

*Halensis putat Gratiam habitua-
lem fuisse in-
star neces-
sariae dis-
positionis ad vnio-
nem.*

*D. Thomas
instar dis-
positionis
conuenien-
tis.*

39 *Refellitur
Halens.*

Nota, Alexandrum Halensem existimare gratiam habitua-lem, se habuisse ad vnionem hypostaticam per modum medij, seu necessariæ dispositionis: sicut dispositiones materiæ necessariæ sunt ad eius vnionem cum forma. Ita docet 3. parte suæ summæ quæst. 7. memb. 2. art. 1. & quæst. 11. memb. 1. art. 1. Alij dicunt non fuisse quidem hanc gratiam absolute necessariam, vt Anima illa hypostaticè vniretur, fuisse tamen conuenientem dispositionem: & ideò re ipsa prius naturâ animam illam fuisse dispositam per gratiam, quàm hypostaticè vnitam. Ita tenuit D. Thomas in 3. Sent. dist. 2. quæst. 2. art. 2. & Bonauentura ibidem art. 3. qu. 2.

Sed Dico Primò, Gratiam non habere se vt necessariam dispositionem ad vnionem hypostaticam. Est communis sententia Doctorum contra Alexandrum. Probatur Primò, Quia Verbum vnitur cæni, & tamen caro non est capax dispositionis per gratiam. Secundò, Quia subsistentia Verbi debet immediatè vniri essentiæ animæ: ergo ipsa essentia est capax vnionis secundum se ante omne accidens. Confirmatur; quia naturalis subsistentia non requirit vllas dispositiones, cum omni dispositione sit penitus: ergo neque subsistentia diuina, quæ æquè intimè debet vniri. Tertiò, Quia nulla qualitas creata potest excludere propriam subsistentiam à suo subiecto: ergo neque illud reddere capax subsistentiæ alienæ, maxime Verbi diuini; cuius subsistentia in infinitum excedit omnem talem dispositionem.

40 Dico Secundò, Gratia etiam non se habet ad vnionem vt dispositio conueniens naturâ prior;

sed potius vt posterior, tamquàm consequens ipsam vnionem. Ita D. Thomas hoc loco, & suprâ q. 6. art. 6. & Scotus dist. 2. qu. 2. in 3. Durandus ibidem quæst. 3.

Probatur Primò, Quia prius naturâ quæque res subsistit, quàm ornetur accidentibus: nam subsistentia est intimum complementum substantiale rei: ergo illa anima prius naturâ erat vnita subsistentiæ diuinæ, quàm ornaretur gratiâ. Patet Consequentia, Quia in eodem signo naturæ vnita est subsistentiæ diuinæ, quo suam accepisset, nisi fuisset impedita. Secundò, Vnio hypostatica est ad subsistendum; gratia autem datur ad operandum: atqui prius est subsistere, quàm operari: ergo. Tertiò, Missio Filij est prior origine, quàm missio Spiritus sancti: atqui missio Filij fit per vnionem hypostaticam; missio Spiritus sancti per infusionem gratiæ: ergo vnio hypostatica est prior infusione gratiæ. Quartò, Præsentia Solis antecedit naturâ illuminationem aëris. Ergo similiter substantialis præsentia Verbi, debuit antecedere diffusionem gratiæ in naturam humanam. Quintò, Scripturæ plenitudinem gratiæ referunt in illam vnionem, tamquam in causam. Isaie 11. vers. 1. & 2. *Flos de radice eius ascendet, & requiescet super eum Spiritus Domini.* Vbi prius est flos ascendere, id est, incarnari Christum ex Virgine, teste D. Hieronymo, quàm Spiritu sancto repleri. Ioan. 1. *Verbum caro factum est, & vidimus gloriam eius, quasi vnigeniti à Patre, plenum gratiæ & veritatis.* Vbi indicatur illum fuisse plenum gratiæ, quia erat vnigenitus.

*Explicitio
D. Thomæ
de dispositio-
ne Con-
sequente,
non autem
Antece-
dente.*

A simili.

*Vnio est
causa ple-
nitudinis
gratiæ.*

Aduerte tamen, Gratiam posse dici dispositio- nem ad vnionem hypostaticam, non quidem antecedentem & præparantem vt fit; sed consequentem & ornantem vt optimè se habeat. Sicut sanitas & pulchritudo est dispositio corporis hu- mani ad coniunctionem cum animâ, non quidem præparans vt fit illa coniunctio; sed ornans vt bene se habeat, & permaneat. Et ita intellige, quod dicit D. Thomas suprâ art. 10. in Corpore, & ad 2. *Gratiam habitua-lem ordinari ad vnionem hypostaticam tamquam ad finem.* Argumenta quæ cõtra possunt obijci; facillè ex suprâ dictis dissoluentur.

*Gratia est
dispositio
consequens
& ornans.
Vt vnio
hypostatica
optimè se
habeat.*

Q V Æ S T I O O C T A V A.

De Gratia Christi, vt est Caput Ecclesiæ.

In Octo Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Virum Christus sit Caput
Ecclesiæ?

1 *R. ad dici-
tur Caput
Ecclesiæ.*

Respondetur affirmatiuè. Vide D. Thomam. Notandum est; Christum secundum strictam Metaphoram, dici Caput Ecclesiæ ex hominibus constare: quia sicuti à capite in membra per spiritum animale omnem sensus & motus infunditur; ita à Christo omnino cognitio supernaturalis, omni- que motus vitæ supernaturalis, in omnes omnium tempo-

rum homines post peccatum originale immittitur. Omnis enim vita & motus supernaturalis est ex Christi meritis. Vnde totum genus humanum concipiendum est instar vnus hominis, cuius caput est Christus secundum naturam humanam: singuli autem veluti membra vel actû vel potestate sub hoc capite; quæ per spiritum, ab hoc capite diffusum, vitam, sensum, & motum vitalem gratiæ accipiunt. Hinc fit vt dicantur membra Christi, & tota Ecclesiæ corpus Christi. Ad Ephef. 1. v. 22. *Ipsam dedit caput super omnem Ecclesi- am, quæ est corpus ipsius.* Ad Coloss. 1. v. 18. *Ipsè est caput corporis Ecclesiæ.* & alibi. Vbi Aduerte, Christum esse instar capitis, quod ita est efficax, vt aliena

*Homines
sunt mem-
bra Christi.*

ut aliena membra possit sibi vnire, suamque vitam & spiritum impertiri, & suum corpus efficere: quâ similitudine libentissimè vtitur Apostolus.

2
Christus non est membrum Ecclesia.
Dices; Si Christus est caput: ergo etiam est membrum Ecclesie. Respondeo; Quidam admittunt; & sic intelligit D. Thomas illud 1. ad Corinth. 12. v. 27. Vos estis Corpus Christi, & membra de membro. Sed melius negatur sequela: quia membrum ex sua ratione postulat, ut aliquid accipiat ab alijs membris; quod est cuiusdam imperfectionis, quæ non conuenit Christo, qui nihil à suis membris accipit. Hæc autem imperfectio non includitur in ratione capitis. Nec est absurdum, nomen speciei dici de aliquo metaphoricè, cui non conuenit nomen generis; quia fieri potest, ut nomen generis imperfectionem insinuet, quæ non ita designatur nomine speciei. Quò fit ut Christus dicatur *Leo*; non tamen bestia, vel brutum. Locus autem ille 1. ad Corinth. 12. *Vos estis membra de membro*, sic intelligi debet: Vos estis membra ab alijs membris dependentia: Nam populus ab Episcopis, Episcopi ab Apostolis, Apostoli à Christo pendent: iuxta illud ad Ephes. 4. v. 16. *Ex quo totum corpus compactum & connexum, per omnem iuncturam submissionis &c.*

3
Spiritus sanctus est Cor Ecclesia.
Obijcitur Secundò: Cor etiam habet vniuersalem influxum in omnia membra, etiam in ipsum caput: ergo Christus debet dici Cor Ecclesie potius quàm caput. Respondeo, Etsi etiam cor dici possit, non tamen potius quàm caput: tum, quia caput ex vfu linguarum, significat principem cuiusvis congregationis: tum, quia influxus capitis in membra, est nobilior, quàm influxus cordis: tum denique, quia caput habet manifestam eminentiam, influxum, & directionem reliquorum membrorum, cor autè occultam. Quam ob causam metaphora cordis, potius applicatur Spiritui sancto, qui Ecclesiam inuisibiliter viuificat, & regit.

ARTICVLVS II.

Vtrum Christus sit Caput hominum tantummodò quoad animas, An etiam secundum corpora?

4
Christi Corpus est etiam Caput hominum.
Respondeatur, Etiam secundum corpora est caput illorum. Ratio est, quia vita spiritalis, quæ à Christo tamquam à capite in homines diffunditur, non sistit in anima; sed etiam in corpora dimanat: partim, quatenus bona opera, quæ ex gratia procedunt, per corpus administrantur; partim, quatenus animæ beatitudo in corpus redundabit. Vide D. Thomam. His adde, Christum etiam secundum corpus esse caput nostrum, & influere tum in animas, tum in corpora nostra: tum, quia Sacrificio corporis & sanguinis sui nos redemit, & vitam spiritalem promeruit; tum, quia in futura vita corpora nostra resuscitabit, eisque immortalitatem & claritatem impertiet; vt patet Ioan. 6. v. 54. *Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam: & ego resuscitabo eum in nouissimo die; nempe propter vnitatem corporis eius, quam habemus per sacram communionem.*

ARTICVLVS III.

Vtrum Christus sit Caput omnium hominum?

5
Diversi. modè est Caput omnium hominum.
Respondeatur esse caput omnium hominum, exceptis damnatis; sed diuerso modo. Nam perfectissimè est caput hominum beatorum: his enim perfectissimam vitam spiritalem, idque inseparabiliter infundit. Deinde viatorum, qui fidem & charitatem, id est, sensum & motum ab ipso accipiunt; quamuis non perfectissimè, nec inseparabiliter. Tertio, eorum qui dumtaxat fidem habent. Quarto, qui nihil horum; sed capaces tamen sunt, & interdum quid præuium ad hæc accipiunt. Damnaati autem nihil tale ab ipso possunt accipere; & ideo nec actu, nec potestate sunt eius membra. *Excipe dñ. natos.*

D V B I V M.

Quomodo Christus ut Caput, vitam spiritalem in sua membra diffundat?

6
1. ut causa meritoria.
2. ut efficiens.
Respondeo; Primò, per modum merentis; quia omnibus secundum exactam iustitiam, hanc vitam spiritalem promeruit; etiam ijs, qui ante Incarnationem extiterunt: vnde etiam illorum Caput est. De quo vide Augustinum in Psal. 36. v. 25. in illud: *Iunior fui, etenim senex.* Secundò, per modum causæ efficientis, & quodammodo principalis, sed respectu illorum qui post Incarnationem extiterunt: Nam suâ autoritate, quibus, quando, & quantum vult, de suis donis largitur; siue humanitas physicè concurrat ad gratiæ productionem, siue non. Et hoc vult D. Thomas art. 1. ad 1. Et colligitur aperte ad Ephes. 4. v. 7. *Vnicuique data est gratia secundum mensuram donationis Christi. Ioan. 5. v. 21. Sicut Pater suscitauit mortuos & viuificauit, ita Filius quos vult viuificat.* Sicut enim à diuinitate pendet totus ordo rerum naturalium; ita à Christi humanitate, pendet totus ordo donorum supernaturalium in genere humano.

ARTICVLVS IV.

Vtrum Christus sit Caput Angelorum?

7
Christus est Caput Angelorum, quia illorum Princeps.
Respondeatur affirmatiuè. Notandum est, Christum secundum humanam naturam etiam esse Caput Angelorum; non tamen ita strictè & propriè vt hominum: quia non infundit illis vitam spiritalem. Vnde angelica multitudo non propriè dicitur corpus Christi, aut Ecclesia Christi: nec Angeli propriè sunt Christi membra, aut Christi sponsa; vt rectè docet Scotus in 4. dist. 49. q. 4. art. 2. Sed laxiore metaphora dicitur illorum Caput, quatenus passim in Scripturis caput vocatur, is qui est Princeps. vt 1. Regum 15. v. 17. vbi Samuel ait Saùli: *Caput in tribus Israël factus es.* 1. Corinth. 12. & ad Ephes. 5. v. 23. *Vir est Caput mulieris.* Christus enim secundum naturam humanam est Princeps omnium Angelorum; & hac ratione dicitur illorum caput.